

6. SINIF

**TÜM
DERSLER**

**KONU ÖZETLİ
Soru Bankası**

6. SINIF

TÜM DERSLER

KONU ÖZETLİ

SORU BANKASI

Copyright ©
Evrensel İletişim Yayın Dağıtım
San. Tic. Ltd. Şti.

Bu kitabın her hakkı
EVRENSEL İLETİŞİM LTD. ŞTİ.'e aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlanması ve depolanması yasaktır.

Yeni Ziraat Mah. 655. Sk. No: 15/A
Altındağ / ANKARA

Tel: (0312) 384 65 00

Faks: (0312) 384 61 00

email: evrensel@evrenseliletisim.com.tr

www.evrenseliletisim.com.tr

Yazar
Komisyon

Genel Yayın Yönetmeni
Engin KARAPINAR

Editör
Hasan ATAĞ

Dizgi - Tasarım
Zeynep AKARSU

Basım Yeri
Korza Basım

ISBN
978 - 605 - 2110 - 90 - 4

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden ilâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerâhamdan ilâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinedir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyen dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

ÇOK ANLAMLILIK	2 Test	14
TEMEL, MECAZ, TERİM ANLAM	3 Test	18
EŞ ANLAMLI-KARŞIT ANLAMLI-EŞ SESLİ SÖZCÜKLER	2 Test	24
DİLİMİZE YABANCI DİLLERDEN GİRMİŞ SÖZCÜKLER- YAKIN ANLAMLI SÖZCÜKLER-AYNI KAVRAM ALANINA GİREN SÖZCÜKLER	1 Test	28
İKİLEMELER.....	1 Test	30
DEYİMLER.....	2 Test	32
ANLAMLI VE KURALLI CÜMLE OLUŞTURMA.....	1 Test	36
YÖNLENDİRİCİ İFADELER VE BAĞLAMA ÖGELERİ	1 Test	38
ÖZNEL VE NESNEL ANLAMLI CÜMLELER.....	2 Test	40
NEDEN-SONUÇ VE AMAÇ-SONUÇ CÜMLELERİ	2 Test	44
DUYGU BİLDİREN İFADELER-GERÇEK VE KURGU İÇEREN İFADELER ...	1 Test	48
ÖRTÜLÜ ANLAM VE KARŞILAŞTIRMA	1 Test	50
YAKIN ANLAMLI CÜMLELER	1 Test	52
ATASÖZLERİ VE ÖZDEYİŞLER.....	1 Test	54
PARAGRAFTA KONU-BAŞLIK	1 Test	56
ANA DÜŞÜNCE.....	3 Test	58
YARDIMCI DÜŞÜNCE.....	3 Test	64
PARAGRAFTA YAPI.....	2 Test	70
DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI	2 Test	74
PARAGRAFTA DİL VE ANLATIM	1 Test	78

METİNLE İLGİLİ SORU OLUŞTURMA VE SORULARA CEVAP VERME	1 Test	80
METİNLER ARASI KARŞILAŞTIRMA	1 Test	82
ANLATIMDA GRAFİK, ÇİZİM, GÖRSEL KULLANIMI	1 Test	84
METİN TÜRLERİ	2 Test	86
ANLATICI TÜRLERİ	1 Test	90
HİKÂYE UNSURLARI	1 Test	92
ŞİİRDE KONU-ANA DUYGU	1 Test	94
SÖZ SANATLARI	1 Test	96
KÖK BİLGİSİ VE GÖVDE	2 Test	98
ÇEKİM EKLERİ	1 Test	102
YAPIM EKLERİ	2 Test	104
BASİT, TÜREMİŞ, BİRLEŞİK SÖZCÜKLER	2 Test	108
AD-AD TAMLAMALARI	1 Test	112
ZAMİRLER (ADILLAR)	2 Test	114
SIFAT-SIFAT TAMLAMALARI	1 Test	118
EDAT, BAĞLAÇ VE ÜNLEMLERİN ANLAMA OLAN KATKISI	1 Test	120
YAZIMI KARIŞTIRILAN SÖZCÜKLER-KISALTMALARIN YAZIMI	1 Test	122
“DE”, “Mİ”, “Kİ” NİN YAZIMI	1 Test	124
SES OLAYLARIYLA İLGİLİ YAZIM YANLIŞLARI	1 Test	126
SAYILARIN YAZIMI-BÜYÜK HARFLERİN KULLANIMI-BİRLEŞİK		
SÖZCÜKLERİM YAZIMI	1 Test	128
NOKTALAMA İŞARETLERİ	2 Test	130

ÜNİTE - 1

DOĞAL SAYILARLA İŞLEMLER - ÇARPANLAR VE KATLAR

- KÜMELER20 Test 136

ÜNİTE - 2

TAM SAYILAR - KESİRLERLE İŞLEMLER.....10 Test 176

ÜNİTE - 3

ONDALIK GÖSTERİM - ORAN.....6 Test 196

ÜNİTE - 4

CEBİRSEL İFADELER - VERİ TOPLAMA VE

DEĞERLENDİRME - VERİ ANALİZİ.....6 Test 208

ÜNİTE - 5

AÇILAR - ÖLÇME6 Test 220

ÜNİTE - 6

ÇEMBERİN ELEMANLARI - GEOMETRİK CİSİMLER - HACİM ÖLÇME6 Test 232

FEN BİLİMLERİ

ÜNİTE - 1

GÜNEŞ SİSTEMİ VE TUTULMALAR..... 4 Test 246

ÜNİTE - 2

VÜCUMUZDAKİ SİSTEMLER..... 10 Test 254

ÜNİTE - 3

KUVVET VE HAREKET 6 Test 274

ÜNİTE - 4

MADDE VE ISI 9 Test 286

ÜNİTE - 5

SES VE ÖZELLİKLERİ 2 Test 304

ÜNİTE - 6

VÜCUDUMUZDAKİ SİSTEMLER VE SAĞLIĞI 8 Test 308

ÜNİTE - 7

ELEKTRİĞİN İLETİMİ..... 7 Test 324

SOSYAL BİLGİLER

ÜNİTE - 1

BİREY VE TOPLUM 4 Test 340

ÜNİTE - 2

KÜLTÜR VE MİRAS 8 Test 348

ÜNİTE - 3

İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER 6 Test 364

ÜNİTE - 4

BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM 3 Test 376

ÜNİTE - 5

ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM 5 Test 382

ÜNİTE - 6

ETKİN VATANDAŞLIK 4 Test 392

ÜNİTE - 7

KÜRESEL BAĞLANTILAR 3 Test 400

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

ÜNİTE - 1

PEYGAMBER VE İLAHİ KİTAP İNANCI..... 5 Test 408

ÜNİTE - 2

NAMAZ 9 Test 418

ÜNİTE - 3

ZARARLI ALIŞKANLIKLAR 5 Test 436

ÜNİTE - 4

HZ. MUHAMMED'İN HAYATI..... 5 Test 446

ÜNİTE - 5

TEMEL DEĞERLERİMİZ..... 38 Test 456

UNIT - 1**LIFE** 3 Test 464**UNIT - 2****YUMMY BREAKFAST** 3 Test 470**UNIT - 3****DOWNTOWN** 3 Test 476**UNIT - 4****WEATHER AND EMOTIONS** 3 Test 482**UNIT - 5****AT THE FAIR** 3 Test 488**UNIT - 6****OCCUPATIONS** 3 Test 494**UNIT - 7****HOLIDAYS** 3 Test 500**UNIT - 8****BOOKWORMS** 3 Test 506**UNIT - 9****SAVING THE PLANET** 3 Test 512**UNIT - 10****DEMOCRACY** 3 Test 518**CEVAP ANAHTARI** **524**

TÜM DERSLER

SORU BANKASI

TÜRKÇE - MATEMATİK
FEN BİLİMLERİ - SOSYAL BİLGİLER
DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ
İNGİLİZCE

TÜRKÇE

KİLİT BİLGİ

Sözcükte Çok Anlamlılık

- Sözcükler cümle içerisindeki kullanımlarına göre çeşitli anlamlar kazanır. Sözcükleri cümlede kazandıkları anlamlara göre sınıflandırırız.

Aşağıdaki cümlelerdeki "ocak" kelimelerini inceleyelim.

- Üç balıkçı güneş batarken kumların üzerine iki taştan bir **ocak** yaptılar. (Ateş yakmaya yarayan, pişirme, ısıtma, ısınma amacıyla kullanılan yer)
- İki yıldır kömür **ocağında** çalışıyordu. (Yer üstünde veya yer altında cevher çıkarılan yer)
- Başlangıçtan beri burası bir vatansever **ocağıydı**. (Aynı amaç ve düşünceyi paylaşanların kurdukları kuruluş veya toplandıkları, görev yaptıkları yer)
- Bu savaş nice **ocağın** sönmesine neden olmuştu. (Ev, aile, soy)

Görüldüğü gibi bir kelime cümle içinde farklı anlamlarda kullanılabilir.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "dönüşüm" sözcüğü "Olduğundan başka bir biçime girme, inkılap" anlamında kullanılmıştır?

- A) Alfabe dönüşümü halkın okumayı kolay sökmesi içindi.
B) Bitkilerdeki dönüşüm biyolojinin konularından biridir.
C) Duygularındaki dönüşüm çevresindekileri bazen şaşırtıyordu.
D) İnsan ruhundaki dönüşümleri uzmanlar sınıflandırıyorlar.

2. Panoyu duvara çivilemek, sandığından kolay oldu.

- Gözünü ağabeyinin gittiği yola çiviledi.
- Pazar günleri koltuğuna çivilenmiş gibi oturur, hiç kımıldamaz.
- Adamı dışarıya çekerken bir cümleyi zihnine çiviler gibi yerleştirdi.

Yukarıdaki cümlelerde "çivilemek" sözcüğü kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

3. "Ayırmak" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde "bölmek" anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Çocuklara pastadan biraz ayırdım.
B) Ekmeği ikiye ayırmak onun için kolaydı.
C) Kalabalığın arasından oğlunu kolayca ayırdı.
D) Evlatlarını birbirinden hiç ayırmazdı.

4. I. İlaçlarını gün aşırı alması gerekiyor.
II. Bazı günler kardeşine o bakıyor.
III. İki günde bir dedesini ziyaret ediyor.
IV. Her geçen gün işleri kötüye gidiyordu.

Numaralandırılmış cümlelerden hangi ikisinde verilen altı çizili sözcük grubu yakın anlamlıdır?

- A) I ve II B) II ve III
C) III ve IV D) I ve III

5. "Ağır" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde "dokunaklı, insanın gücüne giden, kırıcı" anlamında kullanılmıştır?

- A) Ağır koşullar altında çalışan birçok insan var.
B) Taşınırken ağır koliler ona denk gelmiş.
C) Ondan böyle ağır sözler duyduğuna inanamıyordum.
D) Ağır yağlar kullanılan yemeklerin sindirimi zor olur.

6. "Defterde açık yer kalmadı." cümlesinde "açık" sözcüğü hangi anlamda kullanılmıştır?

- A) Görevlisi olmayan
B) Boş
C) Engelsiz
D) Aralığı çok

7. Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde "dil" sözcüğünün anlamı ve kullanımı birbirine uymamaktadır?

Sözcüğün Anlamı	Sözcüğün cümle içindeki kullanımı
A) Tat alma organı.	Anadolu'da konuşma dilinde farklılıklar görülür.
B) Lisan.	Türk dili dillerin en üstünüdür.
C) Düşünce ve duyguları bildirmeye yarayan anlatım aracı.	Müzik dilini herkes anlayamaz.
D) Bir çağa, bir gruba ait sözcük dağılıcı.	Halk dilinde, bazı sözcükler farklı telaffuz edilir.

8. • Çağrılarına hiç karşılık gelmiyordu.
• Bu sorunun karşılığını sadece o biliyor.
• Bu sözün İngilizce bir karşılığı yok.
• Makaledeki yabancı sözcüklerin karşılıklarını yazmam istendi.

"Karşılık" sözcüğü yukarıdaki cümlelerde kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

9. "Dedesinden kalma saatinin kordonu koptu." cümlesindeki altı çizili sözcüğün kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Polis kordonunu aşamayan gazeteciler haber yapamadılar.
B) Vitrinin üstündeki kordonlar çok ilgi çekiciydi.
C) Denizde kordon boyunca dolaştık.
D) Deri saat kordonları kolunu rahatsız ediyor.

10. "Sende hiç sindir yok mu?" cümlesinde altı çizili sözcüğün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hastalık derecesine varan özellik
B) Herhangi bir olay karşısında tepki gösterme duyarlılığı
C) Hoşa gitmeyen, can sıkıcı
D) Kas kırıntısı ve kas zarı

11. Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde "yan" sözcüğünün anlamı ve kullanımı birbirine uymamaktadır?

Sözcüğün Anlamı	Sözcüğün cümle içindeki kullanımı
A) Yön, taraf	Arkadaşlarının yanına oturdu.
B) Bedenin üst bölümü	Masanın yanında duruyordu.
C) Bir şeyin alt, üst, ön ve arka dışında kalan bölümü	Okulun yanından servise bindi.
D) Beraberinde olma durumu	Yolculukta yanında mutlaka kitap taşır.

12. • Elbisesi kırmızı zemin üstüne beyaz çizgiliymiş.
• Sohbet zemini hazırlamadan konuşmaya başlamazdı.
• Zeminde yaşayanlar yer altında yaşayanlardan daha sağlıklı.
• Onunla konuşma zemini yaratmak için çok uğraştım.

"Zemin" sözcüğü yukarıdaki cümlelerde kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

KİLİT BİLGİ

Aşağıda "bulmak" sözcüğünün değişik anlamlarda kullanılmasını inceleyelim.

- Arayarak veya aramadan karşılaşmak:** Kitabın arasında kuturulmuş bir gül buldum.
- Varlığı bilinmeyen bir şeyi ortaya çıkarmak, keşfetmek:** Şu kuvvetin, cevherin sırrını bulmaya çalışıyorum.
- İstenilen şeye kavuşmak, nail olmak:** Kadınlık namına düşündüğüm şeylerin hiçbirini karımda bulamadım. - Ö. Seyfettin.
- Bir yere, bir noktaya erişmek, ulaşmak:** Böylece yılın ortasını bulduk.
- Herhangi bir görüşe, bir yargıya varmak:** Ben de bunu akıllıca buldum.
- Seçmek:** Bazen onlara yeni ve güzel kıyafetler buluyor.
- Sağlamak, temin etmek:** Sen otur ye, ben yatarken, kendim bir şeyler bulur, yerim.
- Cezaya uğramak:** Eden bulur.
- Hatırlamak:** Bir türlü bulamadım caminin ismini dersem inanır mısınız?

KİLİT BİLGİ

"Kaçmak" sözcüğünün hangi anlamlara gelebileceğini görelim.

1. **Hızla koşup bir yere saklanmak:** Bir tehlike sezdiğin anda hemen eve kaçarsın.
2. **Gaz, sıvı vb. şeyler sızmak:** Kazandan islim kaçıyor.
3. **İpi kopmak:** Çorabım kaçtı.
4. **Girmek:** Kulağına su kaçmış.
5. **Bir yana doğru kaymak:** Odanın halısı biraz sağa kaçmış.
6. **Yok olmak:** Rahatı kaçmak. Neşesi kaçmak.
7. **Benzemek, andırmak:** Bu mavi, yeşile kaçıyor.

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "inmek" kelimesi "bir yerden başka bir yere gitmek" anlamında kullanılmıştır?**

- A) Gemi, baş döndüren zaferli bir gürültüyle indi sulara.
- B) Bünyamin, gücünün yettiği kadar hızlı yürüyüp Haliç'e indi.
- C) Kısa bir duvarın ötesindeki zeytinlik ta vadiye kadar iniyordu.
- D) Samanbarı köyünün en büyük ve en gösterişli evine inmişlerdi.

2. I. Üç çocuklu bir aileye bakıyor.
II. Çocuğum sen işine bak!
III. Evin bütün işleri bana bakıyor.
IV. Derslerine baktığından benimle ilgilenemedi.

Numaralandırılmış cümlelerden hangi ikisinde verilen altı çizili sözcük grubu yakın anlamlıdır?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I ve III
- D) II ve IV

3. "Baş" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde "temel, esas" anlamında kullanılmıştır?

- A) Cumhurbaşkanı, devletin başıdır.
- B) Şair, havuz başına uzanır gibi oturmuştu.
- C) Merdiven başında öylece durmuş, olanları düşünüyordu.
- D) Gücün, erdemliğin, bilimin, her şeyin başı paradır, para!

4. I. Geçen yıl diktiğimiz asma, çardağı sardı.
II. Dolma sarıyorum diye yaprağı parmağıma doladım.
III. Evdekilerin hepsi bana sarıyor.
IV. Önceden sardığı börekleri buzluktan çıkardı.

Numaralanmış cümlelerde "sarmak" sözcüğü kaç farklı anlama gelecek şekilde kullanılmıştır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

5. "Dolmak" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde "Bir yere iyice yayılmak" anlamında kullanılmıştır?

- A) Odama soğan kokusu dolmuştu.
- B) Bahar gelince sahiller insanla doldu.
- C) Sınav süresi doldu, kalemleri bırakabilirsiniz.
- D) Başaklar dolunca havanın tadı gelir.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ayırarak" sözcüğü "fark gözetmek" anlamında kullanılmamıştır?

- A) Çocuklarımı asla birbirinden ayırmam.
- B) Çocuklara, pastadan biraz ayıralım.
- C) İyi kötü ayırmadan gönderdim kıyafetleri.
- D) Tecrübeli personeli ayırmadan hepimizi cezalandırdılar.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "zaman" sözcüğü "dönem, devir" anlamında kullanılmıştır?

- A) Efendiler! Az söylemek, çok yapmak zamanı gelmiştir.
- B) Yaralarım, zaman geçse de hafiflemiyor.
- C) "Gelmek" kelimesini geçmiş zamana göre çekimleyiniz.
- D) Dedelerimizin zamanında burada bir kral yaşardı.

8. I. Böylece yılın ortasını bulduk.
II. Eden bulur güzelim, kalır sanma yanına.
III. Teyzemin ismini bir türlü bulamadım.
IV. Meyvelerin en güzellerini bulan müşteriden rahatsız oldu manav.

Numaralanmış cümlelerde "bulmak" sözcüğü kaç farklı anlama gelecek şekilde kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

9. "Toplamak" sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde "devşirip kaldırmak" anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Uzun ve yağlı saçlarını kalpağının altında topladı.
- B) Seyahatten sonra epey para toplamış.
- C) Çocukları yemeği bitirince sofrayı topladılar.
- D) Bu odayı biraz toplamak gerek.

10. I. Ekmeğin üzerine yağ çaldı.
II. Kahverengiye çalan ela gözleriyle gülümsemi.
III. Atlarımızı çalıp satmayı alışkanlık haline getirmişler.
IV. Evin önüne süpürge çalmayı unutma.

Numaralanmış cümlelerde "çalmak" sözcüğü kaç farklı anlama gelecek şekilde kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "sermek" sözcüğü "düz bir yere yaymak" anlamında kullanılmıştır?

- A) Çeyiz sermeye ne zaman geleceğiz?
- B) Kaynattığı bulgurları, kuruması için dama serdi.
- C) Çamaşırları serip dışarı çıktı .
- D) Fotoğrafları çıkarıp masaya bir bir serdi.

12. I. Bu karanlık işlerin hesabını sorarlar.
II. Aynur'un gözlerinde karanlık bir ifade var, umutsuzlukla öfke karışımı bir şey.
III. Bütün memleketi bir yas karanlığı kaplamıştı.
IV. Karanlık adamlarla gezmekten vazgeçmeyen amcamın sonu belirsiz.

Yukarıdaki cümlelerin hangilerinde "karanlık" sözcüğü aynı anlamda kullanılmıştır?

- A) I ve II B) II ve III
C) I ve IV D) II ve IV

13. "Yakalamak" sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde "birdenbire etkisi altına almak" anlamında kullanılmıştır?

- A) Kız onun zayıf damarını yakalamıştı.
- B) Yağmur bizi yolda yakaladı.
- C) Üç ince dalı birleştirerek sıkıca yakaladım.
- D) Bu defa Tevfik'i dükkanın kapısında yakaladılar.

KILIT BİLGİ

"Dalmak" sözcüğünün hangi anlamlarda kullanıldığını inceleyelim.

- Havuza balıklama daldım. (Suyun içine hızla girmek)
- Çocuk ateşi çıkınca daldı. (Kendini bilmez duruma gelmek, kendinden geçmek)
- O serinlik içinde dalmış, uyanacağı vakit güneş çoktan doğmuştu. (Uyumak)
- Yemekten sonra yine tatlı tatlı memleket meselelerine daldık. (Kendini bir şeye kaptırmak)

KİLİT BİLGİ

1. Gerçek (Temel) Anlam:

Bir sözcüğün, söylendiğinde akla ilk gelen anlamıdır. Buna sözcüğün sözlük anlamı da denir.

Kapıyı kapatır mısın?

- "Kapı" sözcüğünün akla gelen ilk anlamı "bir yere girip çıkarken geçilen ve açılıp kapanma düzeni olan yerdir."

Kurşun ağır bir madendir.

- "Ağır" sözcüğü akla gelen ilk anlamında "tartıda çok çeken, hafif karşıtı" kullanılmıştır.

1. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi mecaz anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Uzak bir gelecekte neler olacağı bilinmez.
 B) Bu topraklar düşman işgalinden kurtarıldı.
 C) Atatürk hiçbir zaman onların oyununa kanmış değildir.
 D) Yemekten sonra başıma ağrı girdi.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük terim anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Sorunun kaynağını öğrenmek için bizimle konuştu.
 B) İşin doğrusunu bir de sizden dinleyelim.
 C) Güneşte çok kaldığından hasta olmuş.
 D) Gencin tahliyesi önümüzdeki aya kaldı.

3. I. Bu pişkinliği kabul etmek mümkün değil.
 II. Çoğunluk gelmediği için toplantı ertelendi.
 III. Sözleri kalbini kırmıştı.
 IV. Temizlik imandandır.

Bu cümlelerde altı çizili sözcüklerin hangileri mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) I ve II
 B) I ve III
 C) II ve III
 D) II ve IV

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "kök" sözcüğü gerçek anlamda kullanılmıştır?

- A) Dünkü fırtına, evimizi kökünden sarstı.
 B) Pazardan üç kök maydanoz alacağım.
 C) Onunla kökleri eskiye dayanan bir arkadaşlığımız vardır.
 D) On altı, kök dışına dört olarak çıkar.

5. I. Canlı yayına çıkan ağabeyim heyecandan donup kaldı.
 II. Geçmez sanılan koca bir ömür eriyip gitti.
 III. Karıncaya bile dokunmayan çocuğa ne oldu böyle?
 IV. Sen benim yerimde olsan ne yapardın?

Numaralanmış cümlelerin hangisinde mecaz anlamda kullanılan sözcük yoktur?

- A) I
 B) II
 C) III
 D) IV

6. "Güç" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde terim anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Zihin gücüyle neler yapabileceğimiz düşündün mü hiç?
 B) Gücün timsali olan amcama hepimiz saygı duyardık.
 C) Su miktarı, akarsuyun gücünü etkileyen en önemli faktördür.
 D) Robotun gücünü biraz daha artırıp keki çırpmaya devam etti.

KİLİT BİLGİ

2. Mecaz Anlam

- Bir sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlamdır. Mecaz anlam, cümle içindeki anlama göre belirlenir.

Kızmıştım, ona söylenecek şöyle ağır bir söz arıyordum.

- Ağır kelimesinin akla ilk gelen anlamı tartıda ağır basmaktır. Bu cümlede ağır kelimesi sözlük anlamından uzaklaşarak "dokunaklı, insanın gücüne giden, kırıcı" anlamında kullanılarak mecaz anlamı olmuştur.

Onun çoğu kez doğru söylemediğini, sıkıldığını hepimiz biliyoruz.

- "Sıkmak" kelimesinin akla gelen ilk anlamı "çevresine sarrılarak basınç altına almak"tır. Cümlede ise "yalan söylemek" anlamında kullanılmıştır. Sözcük, kendi anlamından tamamen uzaklaşarak mecaz anlamı olmuştur.

7. I. Babamın ve çevresinin sözü geçer burarlarda. (mecaz)
II. Bu sokakta artık korku kalmadı. (gerçek)
III. Köyümüzdeki göl ağağının suyu azalmış. (terim)
IV. Sanat, kapalı bir alan olmayıp herkese hizmet eder. (gerçek)

Yukarıdaki cümlelerde yer alan altı çizili sözcüklerden hangisinin yay ayraç içinde verilen anlam özelliği yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

8. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi gerçek anlamının dışında kullanılmamıştır?

- A) Türkü dinlemeye doymadı insanlar.
C) İnce bir söz söyleyerek eleştirdi.
B) Derin düşüncelere daldı.
D) Otogarda yolcular otobüsü bekliyordu.

9. I. Bölgenin nüfusu çok yoğun olduğundan trafik akıyor.
II. Biz eskidik artık, sıra gençlerde.
III. Havalı davranışlarından dolayı sevilmiyordu.
IV. Gelinliğin kuyruğuna basılınca yırtılma sesi duyuldu.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde mecaz anlamda kullanılan sözcük yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde altı çizili sözcük gerçek anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Annesi onu balkona çıkardı.
B) Bu hastalığı sekiz yaşından beri çekiyorum.
C) Yıkık duvardan içeriye güneş vuruyor.
D) Duyguların eğitimi sanat yoluyla başlar.

11. Aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili sözcüklerden hangisinin yay ayraç içinde verilen anlam özelliği yanlıştır?

- A) Gözyaşı kanalları tıkanan adamın başı sürekli ağrıyordu. (Terim)
B) Bu ilaç baş ağrısını biraz sonra keser. (Mecaz)
C) Bazı otlar yaz dönemi boyunca yeniden sürerler. (Terim)
D) Hastayı geçen hafta kaybettik. (Gerçek)

12. Aşağıdaki altı çizili kelimelerden hangisi mecaz anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Köşedeki dükkânı kiralayan adamı tanıyor musun?
B) Akşam olunca gözümü kapattığımda hemen uyuyorum.
C) İftar vaktinde ağır yemekler yemekten kaçınmalı.
D) Seçilen başlıklar konunun özeti niteliğindedi.

KİLİT BİLGİ

3. Terim Anlam

Bir bilim, sanat, meslek dalıyla veya bir konu ile ilgili özel ve belirli bir kavramı karşılayan kelimelere denir. Terim anlamlı kelimeler gerçek anlamlarında kullanılmalıdır.

- **Müzik:** keman, sol anahtar, nota...
- **Fizik:** atom, hacim, kütle...
- **Futbol:** ofsayt, gol, ceza sahası...
- **Bilgisayar:** ram, CD, fare...
- **Tıp:** mikrop, enfeksiyon, dahiliye..

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük gerçek anlamda kullanılmamıştır?

- A) Dedem altın kalpli biridir.
 B) Poşetten biraz kiraz çıktı.
 C) Satıcının soğuktan elleri morarmıştı.
 D) Aylardır aramanı bekledim.

2. "Dövünmek" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) Kadın kaybettikleri için dövünüyordu.
 B) Farsçayı öğrenemediğim için dövünür durumum.
 C) Kazada yaralananların yakınları yerde dövünüyordu.
 D) Sınava yetişemeyince kapıda dövündü.

3. I. Birkaç diş sarımsak soydum.
 II. Ayakkabının burnu eskimiş.
 III. Soğuk davranışlarıyla herkesi itiyor.
 IV. Yazlıkta olanları unutmadı.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde mecaz anlamlı bir sözcük kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

4. (I) Memleketin birinde bir bey varmış. (II) Çocukları çok severmiş. (III) Beyin saf mı saf Ahmet adında bir oğlu varmış. (IV) Bey, ona hiç kıyamaz, o ne derse kabul edermiş.

Bu metnin numaralanmış cümlelerinin hangilerinde mecaz anlamlı sözcük kullanılmıştır?

- A) I ve II B) II ve III
 C) III ve IV D) I ve IV

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamlı bir sözcük kullanılmıştır?

- A) İki bayram arası düğün olmaz, derler.
 B) Zor şartlar altında çalıştıkça pişti.
 C) Dolaptaki şişenin içi boştu.
 D) Çocukluğumun evlerini özleyorum.

6. Evleri yüksek kurdular
 Cama betona boğdular
 Topraktan uzakta kaldı
 Toprağa bağlı olanlar

Bu dördüğün hangi dizelerinde mecaz anlamlı sözcükler kullanılmıştır?

- A) I ve III B) II ve III
 C) III ve IV D) II ve IV

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamlı bir sözcük kullanılmıştır?

- A) Kazadan sonra boş gözlerle etrafa baktı.
 B) İlkbahar gelince çok mutlu oluyorum.
 C) Onlar iki aydır sizi arıyor.
 D) Vakit gece yarısını geçiyordu.

8. Artık keyfi yerinde gökyüzünün
 Memnun evlerden, bahçelerden.
 Bir hafiflik var üstümde bugün
 Kuş gibi uçmak geliyor içimden

Bu dördüğün kaçınıcı dizesinde mecaz anlamlı bir sözcük kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4